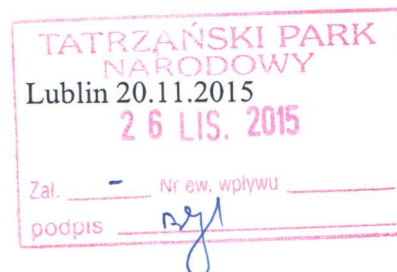

dr hab. Ryszard Kolstrung
Katedra Hodowli i Użytkowania Koni
Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie

**Wyniki kontrolnego przeglądu
koni pracujących na trasie do Morskiego Oka
wykonanych w ramach Komisji działającej z upoważnienia
Dyrekcji Tatrzańskiego Parku Narodowego**

Raport niniejszy dotyczy badań uzupełniających wykonanych w dniu 14 listopada 2015 roku. Do przeglądu komisyjnego przedstawiono 16 koni, które nie mogły być ocenione w czerwcu i lipcu lub zostały nabyte dopiero po tym czasie.

Wśród koni pojawiających się przed komisją 12 było sprzęganych w parze z drugim już poprzednio ocenianym. Dwie pary były całkowicie nowe.

Jako hipolog, podczas oceny zwracałem uwagę na aktualną kondycję koni, uprzęż i kielzno, stan pielęgnacji konia a szczególnie kopyt, oraz sprawność hamulców przy okazji zatrzymywania zaprzęgu do przeglądu.

Lekarze weterynarii: dr M. Tischner powołany przez TPN oraz Pani Bożena Latocha zatrudniona przez Fundację Viva niezależnie sprawdzali ogólny stan organizmu po wysiłku (wciągnięcie pod górę z Palenicy na Włosienicę „fasiągu” z turystami), wskaźniki fizjologiczne m.in. tętno, oddechy, odwodnienie oraz stan kończyn wykonując badania palpacyjne i w razie podejrzenia zmian wewnętrznych aparatami RTG i in.

Przedstawione konie posiadały paszporty, które pozwalały na ich identyfikację. Połowa badanej stawki była rasy śląskiej a pozostałe to masywne konie w typie szlachetnym (m, sp, lub NU). Były to w większości konie młode (jeden ukończone 4 lata, 9 sztuk w przedziale 5 – 6 lat, pozostałe do 12 lat). Badane konie były własnością fiakrów dopiero od 2 – 3 miesięcy i pracowały na trasie do Morskiego Oka dopiero kilkakrotnie. Konie były w kondycji dobrej, a nawet w przypadku 5 koni były to osobniki zapasione, co powodowało że przychodziły na górę bardziej spocone i o podwyższonych parametrach fizjologicznych. Zapasienie wskazuje na to, że fiakrzy karmią konie dobrze, ale za mało pracują nimi (w czasie nie zarobkowym) dla wyrobienia kondycji roboczej. Nie budziły większych zastrzeżeń stan uprzęży ani dobór kielzna. W jednym przypadku chomąto było nieco za ciasne, w innym przypadku zostało wykorzystane zbyt cienkie wędzidło. Zwróciłem uwagę właścicielom koni i uzyskałem zapewnienie o wymianie na prawidłowe.

Stan kopyt można ocenić średnio na 4,5 (tylko u jednego konia ocenione na 3), ale podkucie budziło w kilku przypadkach zastrzeżenia. Są to problemy występujące dość często u koni pracujących na trasie do MO (za długie przody kopyt, za wąskie podkowy, zacieśnione strzałki). Zwracałem na to uwagę w raporcie z poprzednich badań.

W przeddzień listopadowego przeglądu koni zostało przeprowadzone szkolenie dla fiakrów, na którym poruszono m.in. temat prawidłowej pielęgnacji kopyt i zasad prawidłowego podkuwania.

Tylko jeden koń (jedyńy w typie pogrubionym) budził wątpliwości, czy powinien pracować na tej trasie. Jest to osobnik 11-to letni, który powrócił pod Morskie Oko po przerwie, w kondycji opasowej, ze słabym stanem kopyt - szczególnie tylne są wykręczone, o kruchym rogu, a wygląd kończyn przednich może wskazywać na niekorzystne zmiany struktur wewnętrznych. Proponuję wycofać go do lżejszej pracy.

W mojej ocenie wnioski w odniesieniu do grupy koni badanych w listopadzie niemal pokrywają się zestawieniami dokonanyymi po dwóch poprzedzających przeglądach. Wydaje mi się, że nie jest konieczny dodatkowy komisyjny przegląd uzupełniający w jesieni, natomiast wskazane byłyby niezapowiedziane kontrole w czasie całego sezonu, dokonywane przez jednego z członków komisji, obejmujące kilka losowo wybranych zaprzęgów, co mobilizowałoby fiaków do nieustannej dbałości o prawidłową eksploatację koni.

Oczywiście służby Parku powinny monitorować sytuacje na trasie przejazdów w zakresie liczby przewożonych pasażerów, czy też tempa pracy koni (ograniczenia kłusowania na w wyznaczonych odcinkach trasy). Podobnie mają do tego prawo działacze organizacji prozwierzęcych z możliwością zgłaszania stwierdzonych nieprawidłowości Dyrekcji Parku.

Z wyrazami szacunku

dr hab. Ryszard Kolstrung